

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten palvelussuhteen ehdoista sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidentit ja jäsenet ovat virka-suhteessa valtioon ja heidän palvelussuhteen ehdoistaan sovitaan valtion virkaehtosopimuslain mukaisesti työmarkkinaosapuolten välisissä neuvotteluissa. He voivat kuulua työtaistelu-toimenpiteiden piiriin.

Esityksessä ehdotetaan, että korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten palvelussuhteen ehdoista säädettäisiin erillinen laki, jolloin heihin ei sovellettaisi valtion virkaehtosopimuslakia ja

he olisivat työtaistelutoimenpiteiden ulkopuo-
lella.

Esitykseen sisältyvät ehdotukset laeiksi kor-
keimman oikeuden ja korkeimman hallinto-
oikeuden presidenttien ja jäsenten palvelussuh-
teen ehdoista, korkeimmasta oikeudesta anne-
tun lain 2 §:n muuttamisesta, korkeimmasta
hallinto-oikeudesta annetun lain 2 §:n muutta-
misesta, valtion virkaehtosopimuslain 1 §:n
muuttamisesta ja valtion virkamieslain 64 §:n
muuttamisesta.

Tarkoituksena on, että lait tulevat voimaan
vuoden 1991 alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

1.1. Ylimpien tuomioistuinten tehtävät

Hallitusmuodon 2 §:ssä on säädetty lainsää-
däntövallan, ylimmän toimeenpanovallan ja
tuomiovallan käytöstä. Lainkohdassa maini-
tuista ylimmistä valtioelimestä vain ylintä tuo-
miovaltaa käyttävien korkeimman oikeuden ja
korkeimman hallinto-oikeuden presidentit ja
jäsenet ovat valtion virkamiehiä.

Hallitusmuodon 2 §:n mukaan tuomiois-
tuimet ovat riippumattomia. Tuomioistuimet
eivät ole eduskunnan, presidentin eivätkä val-
tioneuvoston alaisia. Tuomari on tuomitsemis-
toiminnassaan velvollinen noudattamaan aino-
astaan voimassa olevaa oikeutta.

Korkeimmalle oikeudelle ja korkeimmalle
hallinto-oikeudelle on lainsäädännössä ylim-
män tuomiovallan käyttämisen lisäksi annettu
tehtäviä, joiden nopea ratkaiseminen on joko
nimenomaisen säännöksen mukaan tai asian
luonteen vuoksi voitava turvata kaikissa olois-
sa. Tuomitsemistoiminnassa tällaisia tehtäviä
ovat muun muassa seuraavat.

Korkein oikeus on tasavallan presidentin
syytetuomioistuin (hallitusmuodon 47 §:n 2
momentti).

Kansanedustajain vaaleista annetun lain
21 §:n (370/85) ja kunnallisvaalilain 16 §:n
(372/85) mukaan vaali- ja äänestysluetteloiden
oikaisemista koskevat asiat on korkeimmassa
hallinto-oikeudessa käsiteltävä kiireellisinä.
Ratkaisu tulee voida antaa ennen varsinaista
vaali- tai äänestyspäivää.

Työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetun lain 18 §:ssä (29/87) ja alusrekisterilain (211/27) 44 §:ssä edellytetään kiireellistä käsittelyä korkeimmassa oikeudessa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Ulkomaalaislain (400/83) 33 §:n mukaan säilöönottoajan pidentämistä, maasta karkoitamista ja työluvan peruuttamista koskevat valitukset on korkeimmassa hallinto-oikeudessa, joka on näissä asioissa ainoa muutoksenhakuaste, käsiteltävä kiireellisinä.

Yleisten asiakirjain julkisuudesta annetun lain 8 §:n mukaan korkein hallinto-oikeus on tietyissä tapauksissa ainoa muutoksenhakuaste valitettaessa evästyä oikeudesta saada tieto asiakirjasta, ja valitusasiat on myös säädetty viipymättä käsiteltäviksi.

Ylimmille tuomioistuimille kuuluu tehtäviä myös eräissä oikeushallintoasioissa, jotka usein liittyvät muiden ylimpien valtioelinten toimintaan. Tällaisia tehtäviä, joissa muiden valtioelinten tulee tehdä ratkaisunsa usein määräajassa, ovat muun muassa seuraavat.

Ylimmät tuomioistuimet osallistuvat eri tavoin tuomareiden nimittämiseen (esimerkiksi hallitusmuoto 87 ja 88 § sekä laki korkeimmasta oikeudesta, 4 §).

Hallitusmuodon 29 §:n mukaan korkeimman oikeuden on annettava presidentille tämän pyynnöstä lausunto armahdusasioissa.

Rikoksen johdosta luovutettavaksi pyydetyn henkilön vaatimuksesta oikeusministeriön tai sisäasiainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä korkeimman oikeuden lausunto siitä, voidaanko luovuttamispyyntöön laillisesti suostua (laki rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta, 456/70, 16—18 ja 21—22 §, ja laki rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden pohjoismaiden välillä, 270/60, 10 ja 12 b §).

Korkeimman oikeuden lausunto on välttämätön myös, jotta tasavallan presidentti voisi määrätä, että Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksymä maakuntalaki raukeaa (Ahvenanmaan itsehallintolaki, 670/51, 14 §).

Korkeimmalta oikeudelta ja korkeimmalta hallinto-oikeudelta voidaan pyytää lausunto lakiesityksiä eduskunnalle annettaessa ja lain vahvistamisesta päätettäessä (hallitusmuoto, 18 ja 19 §).

Korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden tehtävänä on hallitusmuodon 58 §:n mukaan myös tehdä presidentille esityk-

siä lainsäädäntötoimenpiteisiin ryhtymisestä, milloin ne katsovat tähän olevan aiheutta.

Korkeimman oikeuden on valtion viranomaisen tai Ahvenanmaan maakuntahallituksen ilmoituksesta ratkaistava, kuuluuko tietty hallintotoimi valtion viranomaisen vai maakuntahallituksen toimivaltaan (Ahvenanmaan itsehallintolaki, 43 §). Samoin korkeimman oikeuden on ratkaistava tarvittaessa kysymys siitä, onko jokin juttu tai asia yleisen tuomioistuimen vai erikoistuomioistuimen tai hallinto-viranomaisen tutkittava (laki korkeimmasta oikeudesta, 4 §).

1.2. Ylimpien tuomioistuinten tuomareiden virkamiesasema

Valtion virkamieslain (755/86) 3 §:n ja 15 luvun säännösten mukaan virkamieslakia sovelletaan tuomarin virassa olevaan virkamieheen. Valtion virkamieslaissa tarkoitettujen valtion virkamiesten, siis myös tuomioistuinten tuomareiden, palvelussuhteen ehdoista neuvotellaan ja sovitaan valtion virkaehtosopimuksissa (664/70) säädettyssä järjestyksessä.

Valtion virkaehtosopimuslainsäädännön mukaan neuvottelu- ja sopimusosapuolina ovat valtion puolelta valtiovarainministeriö tai hallinnonalan neuvotteluviranomainen, joka on tuomareiden osalta oikeusministeriö, ja virkamiesten puolelta asianomaiset virkamiesyhdistykset.

Virkaehtosopimuksin voidaan sopia palvelussuhteen ehdoista, joita ovat esimerkiksi palkkaus, työaika ja vuosiloma. Virkaehtosopimuslain 2 §:n mukaan sopia ei saa muun muassa kelpoisuusehdoista, virkaylennysperusteista, virkavelvollisuuksista tai eläkkeistä eikä asioista, joista työehtosopimuksella ei voida työntekijöiden osalta sopia. Irtisanomisajoista ja irtisanomisen perusteista voidaan lain mukaan virkaehtosopimuksin sopia, mutta koska tuomareita ei valtion virkamieslain mukaan voida irtisanoa, nämä asiat eivät kuitenkaan ole tuomareiden osalta sopimuksenvaraisia.

Virkaehtosopimuslain mukaan sallittuja työtaistelutoimenpiteitä ovat voimassa olevaan palvelussuhteeseen kohdistuvat lakko ja työn-sulku. Myös nämä ovat kiellettyjä, jos niillä pyritään vaikuttamaan muihin kuin sopimuksenvaraisiin asioihin. Lisäksi ovat sallittuja saarto ja hakukielto.

Voimassa oleva virkaehtosopimus sitoo sopimukseen osallisia ja osallisten virkamiesyhdistysten alaisia virkamiesyhdistyksiä sekä sidottujen virkamiesyhdistysten henkilöjäseniä. Korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden tuomarit kuuluvat yleensä Aka-va ry:n jäsenjärjestöön Suomen Lakimiesliitto ry:een kuuluviin virkamiesyhdistyksiin. Sopimuksen voimassa ollessa siihen sidottu ei saa ryhtyä työtaistelutoimenpiteeseen ja yhdistys on lisäksi velvollinen valvomaan, että sen alaiset yhdistykset ja virkamiehet eivät riko työrauhavelvoitetta eivätkä sopimuksen määräyksiä.

Valtion virkaehtosopimuslain 22 §:n ja valtion virkamieslain 64 §:n 2 momentin mukaan virkamiehen osallistumista virkamiesyhdistyksen päätöksen perusteella yhdistyksen toimeenpanemaan työtaistelutoimenpiteeseen ei ole pidettävä virkarikoksena eikä virkamies ole velvollinen suorittamaan valtiolle korvausta tällaisesta toimenpiteestä aiheutuvasta työnkeskeytyksestä. Toisaalta ei valtiolla ole vahingonkorvausvastuuta virkamiehelle laillisesti toimeenpanemansa työtaistelutoimenpiteen aiheuttamasta vahingosta.

1.3. Palvelussuhteen ehdot

Valtion virkaehtosopimuslain voimassaolokana on tuomareiden useimmista keskeisistä palvelussuhteen ehtoista sovitut virkaehtosopimuksin. Eräät palvelussuhteen ehdot perustuvat lainsäädäntöön ja hallinnollisiin päätöksiin samalla tavoin kuin muidenkin virkamiesten osalta (esimerkiksi asetus valtion virkamiesten vuosilomasta, 692/73). Vuoden 1988 alusta saakka on tuomareille voitu maksaa myös henkilökohtaista lisäpalkkiota.

Ylimpien tuomioistuinten tuomarien virat kuuluvat A-palkkausluokkiin. Palkkaus ja sen taulukkotarkistukset ovat siis määräytyneet palkkausluokan mukaan. Ylimpien tuomioistuinten presidentit ovat kuuluneet ylimpään valtiolla kulloinkin käytössä olleeseen palkkausluokkaan ja jäsenet 1—4 palkkausluokkaa alempaan palkkausluokkaan.

Tällä hetkellä korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien virkojen palkkausluokka on A 34 ja jäsenten virkojen A 31. Lisäksi A 34 palkkausluokkaan kuuluvalla virkamiehelle maksetaan henkilö-

kohtaista lisää, jonka suuruus peruspalkan tasolla on 754 markkaa kuukaudessa.

Oikeusneuvokselle ja hallintoneuvokselle, joka on toiminut näissä viroissa vähintään seitsemän vuotta, suoritetaan palkkaus A 32 palkkausluokan mukaisena. Oikeusneuvokselle tai hallintoneuvokselle, joka hoitaa korkeimman oikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden presidentin tehtäviä viran ollessa avoinna taikka viran haltijan ollessa estyneenä hoitamasta virkaansa, vähintään yhden kuukauden ajan, suoritetaan palkkaus presidentin viran mukaisesti.

Virkaehtosopimuksen mukaan tuomareille maksetaan maksupalkkausluokan mukaisen peruspalkan lisäksi ikälisät ja kalliinpaikanlisä.

Ylimpien tuomioistuinten tuomareille suoritetaan muutoinkin virkaehtosopimuksista sekä lainsäädännöstä johtuvat etuudet samalla tavoin kuin muillekin virkamiehille.

Ylimmät tuomioistuimet eivät ole olleet virkaehtosopimusjärjestelmän aikana minkään työtaistelutoimenpiteen piirissä.

2. Tilanne eräissä muissa maissa

Ylimpien tuomioistuinten tuomareiden palkkaukset ovat sopimuksenvaraisia Suomen ohella vain Tanskassa, jossa, jos neuvottelutulosta ei synny, voidaan säätää erillislaki palkkausten tarkistamisesta. Norjassa korkeimman oikeuden presidentin ja jäsenten palkat vahvistaa suurkäräjät erityisellä päätöksellään suurkäräjien puhemiehistön esityksestä. Ruotsissa valtion päällikköpalkkalautakunta, johon kuuluvat valtion ja palkansaajapuolen edustajat, päättää ylimpien tuomioistuinten jäsenten palkkauksesta. Hallitus sen sijaan päättää ylimpien tuomioistuinten puheenjohtajien palkkauksista. Itävallassa, Saksan liittotasavallassa ja Ranskassa päätetään kaikkien virkamiesten palkkausten tarkistuksista yksipuolisesti.

Pohjoismaista vain Suomessa ja muista edellä mainituista maista vain Itävallassa ylimpien tuomioistuinten tuomarit voivat kuulua työtaistelutoimenpiteiden piiriin.

3. Kansainväliset sopimukset

Suomi on ratifioinut neljä sellaista kansainvälistä sopimusta, jotka koskevat myös palve-

lussuhteen ehtojen sääntelyjärjestelmää ja työtaistelutoimenpiteiden käyttöä: Kansainvälisen työjärjestön (ILO) sopimuksen n:o 87, joka koskee ammatillista järjestäytymisvapautta ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelua, yleissopimuksen n:o 151, joka koskee julkisen sektorin järjestäytymisoikeuden suojelua ja palvelussuhteen ehtojen määräämismenettelyä, ja yleissopimuksen n:o 154, joka koskee kollektiivisen neuvottelumenettelyn edistämistä, sekä YK:n taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan sopimuksen. Suomi on 9.2.1990 allekirjoittanut Euroopan neuvoston sosiaalisen peruskirjan, jonka ratifiointi on valmisteilla.

Näiden sopimusten määräykset, ottaen huomioon niihin sisältyvät poikkeamismahdollisuudet, eivät muodosta estettä ehdotettujen lakien säätämiselle.

4. Muutoksen syyt

Hallitusmuodon 2 §:ssä on määritelty julkisen vallankäytön ylimmät toimet ja niiden keskinäiset suhteet sekä säädetty valtiovallan kolmijaosta. Sen mukaan ylin tuomiovalta kuuluu korkeimmalle oikeudelle ja korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Tuomioistuimet ovat hallitusmuodon 2 §:n mukaan riippumattomia. Erityisesti ylimpien tuomioistuinten osalta riippumattomuus edellyttää, että niiden tuomitsemistoimintaan ei saa mikään ulkopuolinen taho välittömästi tai välillisestikään vaikuttaa. Lisäksi ylimmille tuomioistuimille lainsäädännössä asetetut muut tehtävät, jotka usein liittyvät muiden ylimpien valtiolinten toimintaan, tulee voida hoitaa häiriöttä.

Valtion virkaehtosopimusjärjestelmän mukainen neuvottelutoiminta, jossa valtiota neuvotteluviranomaisena edustavat ministeriöt ja virkamiehiä edustavat virkamiesyhdistykset pyrkivät sopimaan virkamiesten palkkauksista ja muista palvelussuhteen ehtoista, saattaa heikentää luottamusta tuomareiden riippumattomuuteen.

Virkaehtosopimusjärjestelmään kuuluva mahdollisuus käyttää työtaistelutoimenpiteitä ei myöskään sovi yhteen ylimpien tuomioistuinten valtiosääntöisen aseman, riippumattomuuden ja häiriöttömän toiminnan vaatimusten kanssa.

Näistä syistä korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden tuomareiden palvelussuhteen ehtoista tulisi säätää lailla sekä siirtää ne pois virkaehtosopimusmenettelyn ja työtaistelutoimenpiteiden käyttömahdollisuuden piiristä.

5. Ehdotetut muutokset

Korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten palkkauksesta ja palvelussuhteen ehtoista ehdotetaan säädettäväksi lailla siten, että korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidentteihin ja jäseniin ei sovellettaisi valtion virkaehtosopimuslakia eivätkä he voisi kuulua työtaistelutoimenpiteiden piiriin. Korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten palkkaushitys määräytyisi siten, että palkat seuraisivat sijoituspalkkausluokaltaan ylimpään kahdennasosaan kuuluvien virkojen palkkojen muutoksia ja että virantoimituksen keskeytysajan palkkaus, lomarahaa ja muut palvelussuhteen ehdot vastaisivat lähinnä rinnastettavissa tuomarin viroissa noudatettavana olevaa.

Esitykseen sisältyvät myös ehdotukset laeiksi korkeimmasta oikeudesta annetun lain 2 §:n, korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain 2 §:n, valtion virkaehtosopimuslain 1 §:n ja valtion virkamieslain 64 §:n muuttamisesta. Korkeimmasta oikeudesta ja korkeimmasta hallinto-oikeudesta annettuja lakeja muutettaisiin lakiteknisistä syistä. Valtion virkaehtosopimuslain ja valtion virkamieslain muutoksilla ylimpien tuomioistuinten tuomarit rajattaisiin virkaehtosopimuslain ja samalla siis työtaistelutoimenpiteiden ulkopuolelle, jolloin työtaisteluun ryhtymisestä voisi seurata rikosoikeudellinen vastuu ja vahingonkorvausvastuu.

6. Asian valmistelu

Korkein oikeus ja korkein hallinto-oikeus ovat 11 päivänä maaliskuuta 1987 esittäneet tasavallan presidentille lainsäädäntötoimenpiteisiin ryhtymistä niiden irrottamiseksi valtion virkaehtosopimuslain mukaisesta neuvottelusta ja sopimusjärjestelmästä sekä palvelussuhteen ehtojen järjestämiseksi erillislailla. Esityksen perusteena ne ovat viitanneet valtiosääntöiseen asemaansa, erityisesti tuomitsemistoiminnan

riippumattomuuteen, sekä siihen, että ylimpien tuomioistuinten toiminta ei saisi häiriintyä työtaistelun johdosta.

Valtiovarainministeriö asetti 25 päivänä helmikuuta 1988 työryhmän, jonka tehtävänä oli 31 päivänä joulukuuta 1988 mennessä selvittää kysymys ylimpien tuomioistuinten presidenttien ja jäsenten palvelussuhteen ehtojen määrittämisjärjestelmän muutoksista ja tehdä tarpeelliset ehdotukset. Työryhmässä olivat edustettuina oikeusministeriö ja valtiovarainministeriö. Työryhmä jätti muistionsa 30 päivänä joulukuuta 1988 (työryhmämuistio 1988:VM 43). Työryhmän muistiosta pyydettiin lausunto oikeusministeriöltä ja virkamiehiä edustavilta keskusjärjestöiltä.

Hallituksen esitys perustuu pääasiallisesti työryhmän ehdotukseen.

Ehdotetusta lainsäädännöstä on käyty valtion viran ja toimen haltijain neuvotteluoikeudesta annetun lain (82/43) mukaiset neuvottelut asianomaisten virkamiesyhdistysten kanssa.

7. Esityksen hallinnolliset, organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Ehdotetulla lainsäädännöllä ei muutettaisi korkeimman oikeuden eikä korkeimman hallinto-oikeuden organisaatiota. Ylimpien tuomioistuinten tuomareiden palkkausten tarkistamiseksi valtiovarainministeriössä tehtävä laskentatyö ei edellytä lisää resursseja.

Lakiehdotus merkitsee, että niiden oikeusneuvosten ja hallintoneuvosten, joiden maksupalkkausluokka on nyt A 31, palkkaus nousee palkkausluokan A 32 mukaiseksi. Lisäksi kaikille ylimpien tuomioistuinten tuomareille maksettaisiin kuuden ikälisän mukainen palkkaus. Näistä tarkistuksista aiheutuisi noin 900 000 markan vuotuiset kustannukset.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten palvelussuhteen ehdoista

1 §. *Palkan määräytyminen ja tarkistaminen.* Pykälä sisältäisi säännökset korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten eli oikeusneuvosten ja hallintoneuvosten palkkauksen ja muiden palvelussuhteen ehtojen määräytymisestä. Lakia sovellettaisiin myös korkeimmasta oikeudesta annetun lain 2 §:n 2 momentissa ja korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin ylimääräisiin jäseniin lain 5 §:ään otettavaksi ehdotetun säännöksen nojalla.

Lain soveltamisen ulkopuolelle jäisivät ylimpien tuomioistuinten muut virkamiehet kuin jäsenet, kuten vain tiettyjen asioiden käsittelyyn osallistuvat tuomioistuinten säännönmukaiseen kokoonpanoon kuulumattomat asian-

tuntijajäsenet sekä esittelijät ja muu tuomioistuinta avustava henkilöstö.

Pykälän 1 momentin mukaan ylimpien tuomioistuinten presidenttien palkka vastaisi lain voimaan tullessa niiden virkojen ylimmän käytössä olevan palkkausluokan mukaista peruspalkan, kalliinpaikanlisän ja kuuden ikälisän yhteismäärää, jotka kuuluvat valtion virkamieslain ja valtion virkaehtosopimuslain soveltamispiiriin ja joiden palkkausmenot on otettu valtion tulo- ja menoarvioon, eli tällä hetkellä palkkausluokkaa A 34 edellä mainittuine lisineen. Mikäli lain voimaan tullessa vielä maksetaan edellä yleisperustelujen kohdassa 1.3. selostettua tällä hetkellä 754 markan suuruista henkilökohtaista lisää, rinnastettaisiin se tässä peruspalkkaan ja maksettaisiin siis ylimpien tuomioistuinten presidenteille. Palkkausluokkaan A 34 kuuluvat tällä hetkellä korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien virkojen lisäksi puolustusvoimain komentajan ja oikeuskanslerin virat sekä sopusopimuspalkkaluokkaan S 34 valtiovarainministe-

riön valtiosihteerin ja eräiden pääjohtajien virat.

Oikeusneuvosten ja hallintoneuvosten palkka olisi lain tullessa voimaan kaksi palkkausluokkaa alemman eli tällä hetkellä palkkausluokan A 32 mukainen. Hovioikeuksien presidentit kuuluvat nykyisin palkkausluokkaan A 32 ja hovioikeudenneuvokset palkkausluokkaan A 26—28. Lisäksi A 28 palkkausluokan hovioikeudenneuvokselle, joka on toiminut vähintään 10 vuotta jaoston puheenjohtajana, suoritetaan palkkaus A 29 palkkausluokan mukaan. Työtuomioistuimen presidentin palkkausluokka on A 32 ja vesiylituomari, veroylituomari ja vakuutusylituomari ovat palkkausluokassa A 31. Ministeriöiden kansliapäälliköt ovat palkkausluokassa S 33 ja osastopäälliköt palkkausluokissa A tai S 30—32. Pääjohtajien virat ovat palkkaluokissa S 32—34. Kahden palkkausluokan ero presidenttien ja jäsenten välillä on perusteltu presidentille kuuluvien tehtävien erityisen vaativuuden ja vastuullisuuden vuoksi.

Ylimpien tuomioistuinten presidenttien ja jäsenten palkkaus vastaisi kyseessä olevien palkkausluokkien peruspalkan, kalliinpaikanlisän ja kuuden ikälisän yhteismäärää. Kuuden ikälisän mukainen palkkaus on perusteltu, koska valtaosalla ylimpien tuomioistuinten tuomareista on jo kuusi ikälisää eikä heidän palkkauksiensa erotteluinen palvelusvuosien perusteella ole tarpeen.

Valtion virkamieslain ja valtion virkaehtosopimuslain soveltamispiiriin ulkopuolelle on rajattu eräät virkamiesryhmät, joista voidaan mainita tasavallan presidentin kanslian ja eduskunnan virkamiehet sekä eduskunnan oikeusasiamies ja hänen kansliansa virkamiehet. Laki ehdotuksen mukaan myös kukaan ylimpien tuomioistuinten tuomarit itse eivät kuuluisi virkaehtosopimuslain soveltamispiiriin. Edelleen valtion liikelaitoksista annetussa laissa (627/87) tarkoitettujen laitosten virkamiesten palkkausmenoja ei mainitun lain mukaan sisällytetä valtion tulo- ja menoarvioon. On tarkoituksenmukaista, että ylimpien tuomioistuinten presidenttien ja jäsenten palkkauksia ei sidota näihin virkoihin.

Pykälän 2 momentin mukaan korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten palkkoja tarkistettaisiin kalenterivuositain niin kuin asetuksella tarkemmin säädettäisiin niiden 1 momentissa tarkoitettujen virkojen palkkojen muutosta

vastaavasti, jotka kuuluvat sijoituspalkkausluokaltaan ylimpään kahdessadasosaan, ottaen kuitenkin huomioon kaikki samaan sijoituspalkkausluokkaan kuuluvat virat (jäljempänä vertailuryhmä).

Asetuksella on tarkoitus säätää (liitteenä olevan asetusluonnoksen 1 §:n 1 momentti), että kysymyksessä olevien tuomareiden palkkoja tarkistetaan kalenterivuositain huhtikuun ja lokakuun alusta lain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen virkojen ylimmän palkkausluokan peruspalkan, kalliinpaikanlisän ja kuuden ikälisän yhteismäärän tarkistusajankohtana päättyvän kuuden kuukauden aikana tapahtunutta muutosta vastaavasti. Ylimpänä palkkausluokkana pidetään kullonkin kysymyksessä olevan kuuden kuukauden ajan alussa käytössä ollutta ylintä palkkausluokkaa.

Huhtikuun ja lokakuun alusta toteutettava ylimpien tuomioistuinten tuomareiden palkkojen tarkistus vastaa kulloinkin kysymyksessä olevan kuuden kuukauden ajan alussa eli 2.4. tai 2.10. käytössä olleen valtion ylimmän palkkausluokan mukaisen kyseessä olevan yhteismäärän suhteellista muutosta 2.10.—1.4. tai 2.4.—1.10. välisenä aikana.

Tilanteissa, joissa vertailuryhmän virkamiesten palkkauskehitys olisi poikkeuksellisen nopeaa, olisi presidenttien ja jäsenten palkkausten jälkeen jäämisen estämiseksi mahdollista muuttaa asetusta siten, että palkkausten tarkistuksia voitaisiin tehdä lyhyemminkin väliajoin.

Asetuksella on tarkoitus (asetusluonnoksen 1 §:n 2 momentti) säätää, että palkkoja tarkistetaan lisäksi kalenterivuositain huhtikuun alusta vertailuryhmän ilman lomarahaa lasketujen säännöllisen työajan kokonaisansioiden keskimääräistä muutosta vastaavasti.

Asetuksen 1 §:n 2 momentin perusteella suoritettavia tarkistuksia laskettaessa otetaan vähennyksenä huomioon 1 §:n 1 momenttiin perustuvat tarkistukset, jotta vältettäisiin samalla tarkasteluajanjaksolla toteutettavien taulukkotarkistusten huomioon ottaminen kahteen kertaan.

Tämän momentin perusteella ylimpien tuomioistuinten tuomareiden palkkojen kehitykseen vaikuttaisivat virkamiespalkkojen taulukkotarkistusten lisäksi muun muassa vertailuryhmän palkkausluokkiin sijoittelun tarkistukset, muistutusten muodossa toteutetut palkkausluokkien tarkistukset sekä virkarakenteen muutoksista johtuva peruspalkkojen kehitys, vapaat sopimuspalkat sekä henkilökohtaiset

palkanlisät ja lisäpalkkiot. Kokonaisansioissa ei oteta huomioon lomarahaa, joka ylimpien tuomioistuinten tuomareille suoritettaisiin lain 2 §:n 2 momentin nojalla, jotta vältettäisiin lomarahaan muutosten huomioon ottaminen kahteen kertaan. Erillistyövelvollisuudesta maksettavia palkkioita ja työaikakorvauksia ei otettaisi huomioon laskettaessa vertailuryhmän säännöllisen työajan kokonaisansioiden keskimääristä muutosta.

Virkojen ylimpään kahdessadasosaan kuuluisivat sijoituspalkkausluokkansa mukaisen peruspalkan suuruuden perusteella järjestykseen asetetuista kaikista 1 §:n 1 momentissa tarkoitetuista viroista palkkausluokaltaan suurimmat. Mikäli jonkin palkkausluokan viroista vain osa sisältyisi edellä mainittuun ylimpään kahdessadasosaan, kuuluisivat vertailuryhmään kuitenkin kaikki kyseisen A- ja S- tai C-palkkausluokan virat. Sopimuspalkkaluokkaan kuuluvien virkojen haltijoiden taulukkopalkan ylittävää niin sanotun vapaan sopimuspalkan osaa ei otettaisi huomioon laskettaessa ylintä kahdessadasosaa viroista. Laskelmaan ei otettaisi myöskään tilapäisiä virkamiehiä eikä virkoja, joita ei ole sijoitettu palkkausluokkiin, koska kummassakaan ei ole kysymys peruspalkasta. Asetukseen otettavalla säännöksellä (asetusluonnoksen 1 §:n 3 momentti) on tarkoitus rajata vertailuryhmästä pois osa-aikaiset sekä osa-aikaisesti hoidetut virat.

Vertailuryhmä, joka tällä hetkellä kattaa maksupalkkausluokat A ja S 30—34 ja johon kuuluu vajaat 600 virkaa, vastaa tehtävien vaativuuden ja aseman suhteen parhaiten ylimpien tuomioistuinten tuomareita.

Mikäli laki, kuten tarkoitus on, tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1991, ensimmäiset asetuksen 1 §:n 1 ja 2 momentin mukaiset tarkistukset tehtäisiin voimaantulosäännöksen mukaan vuonna 1992. Tarkistusmenettelystä säädettäisiin asetuksella lisäksi, että asetusluonnoksen 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu kalenterivuositain huhtikuun alusta lukien suoritettava tarkistus vastaisi palkkojen muutosta valtiokonttorin tarkistusajankohtaa edeltäneiden kahden kalenterivuoden aikana tekemien kummankin vuoden viimeisen valtion henkilötiedustelun välisenä aikana. Tällä hetkellä henkilötiedustelu tehdään vuosittain syyskuussa, joten ensimmäinen tarkasteluajanjakso olisi syyskuusta 1990 syyskuuhun 1991. Koska ylimpien tuomioistuinten tuomarit kuuluisivat lain voimaantuloon saakka virkaehtosopimuslain

soveltamispiiriin, kuuluisivat he vielä syksyllä 1990 vertailuryhmään, mutta eivät enää syksyllä 1991.

Valtiovarainministeriö vahvistaisi lain perusteella tarkistettavat palkat. Valtiovarainministeriön päätökseen ei kuitenkaan saisi hakea muutosta valittamalla (asetusluonnoksen 4 §). Koska valtiovarainministeriön päätös olisi lähinnä tilastomatemattinen lopputulos säädettyjen palkantarkistusperusteiden soveltamisesta, valitusoikeus ei ole tarpeen. Muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain (154/50) 4 §:n 1 momentin mukaan valitusoikeuden kiellosta voidaan säätää asetuksella. Valituskiellon estämättä valtiovarainministeriön päätökseen voidaan hakea muutosta ylimääräisestä muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain (200/66) perusteella.

2 §. *Palkkaus erässä tapauksissa ja muut palvelussuhteen ehdot.* Pykälän 1 momentin mukaan jäsenelle, joka presidentin virantoimituksen keskeytyksen aikana tai presidentin viran ollessa avoinna hoitaa sitä yhdenjakoisesti vähintään kuukauden ajan, maksetaan palkka tältä ajalta presidentin palkan mukaisesti. Ylimpiä tuomioistuinta, hovioikeuksia ja erityistuomioistuinta koskee tällä hetkellä vastaavan sisältöinen muistutus, jonka soveltaminen edelleen varmistettaisiin lakiin otettavalla säännöksellä.

Pykälän 2 momentin mukaan presidenttien ja jäsenten virantoimituksen keskeytysajan palkkauksesta ja lomarahasta sekä muista palvelussuhteen ehdoista olisi voimassa, mitä niistä on säädetty taikka mitä niistä on valtion virkaehtosopimuslain nojalla yleensä noudatettavana lähinnä rinnastettavissa muissa tuomarin viroissa.

Sovellettaessa 2 momenttia lähinnä rinnastettavina muina tuomarin virkoina pidettäisiin hovioikeuksien ja eräiden erityistuomioistuinten tuomarin virkoja.

Virantoimituksen keskeytysajan palkkauksella tarkoitetaan tällä hetkellä sairausajan palkkaa ja vuosilomapalkkaa sekä eräitä muita valtion yleisen virkaehtosopimuksen mukaan virkamiehelle virantoimituksen keskeytyksen ajalta maksettavia palkkauksia. Muita palvelussuhteen ehtoja, jotka tulisivat sovellettaviksi, sisältyy esimerkiksi valtion virkamiesten vuosilomasäännöksiin ja virkaehtosopimukseen matkakustannusten korvauksista sekä valtion eläkelakiin (286/60). Lain 2 §:n 2 momentin mukaan nämä palvelussuhteen ehdot olisivat

edelleen noudatettavissa myös ylimpien tuomioistuinten presidenttien ja jäsenten osalta.

Vain tiettyä virkaryhmää koskevat palvelussuhteen ehdot kuten erityiset määrävuosikortukset eivät siis voisi tulla sovellettaviksi ylimpien tuomioistuinten tuomareihin.

Korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden jäsenen 7-vuotiskorotusta ei lain voimaantulon jälkeen sovellettaisi, koska virkaehtosopimukset eivät enää olisi heidän osaltaan sovellettavina ja koska määrävuosikortus ei ole lähinnä rinnastettavissa muissa tuomarin viroissa yleensä noudatettavana. Myöskään edellä mainittu hovioikeudenneuvoston puheenjohtajamuistutus ei viimeksi mainitulla perusteella tule sovellettavaksi.

Pykälän 3 momentin mukaan ylimpien tuomioistuinten presidenttien ulkomailla tehtyjen virkamatkojen kustannusten korvaamiseen sovellettaisiin, mitä siitä on valtioneuvoston oikeuskanslerin ja puolustusvoimain komentajan osalta noudatettavana. Valtion virkamiesten ulkomailla tehtyjen virkamatkojen kustannusten korvaamisesta tehdyn virkaehtosopimuksen 5 §:n 3 kohdan mukaan muun muassa puolustusvoimain komentajalla, oikeuskanslerilla sekä korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidentillä on matkustettaessa lentokoneella oikeus matkustamiskustannusten korvaukseen I luokan paikasta. Jotta tämä oikeus säilyisi ylimpien tuomioistuinten presidenteillä vastaavana kuin oikeuskansterilla ja puolustusvoimain komentajalla, on tästä otettava säännös lakiin.

3 §. *Valtion virkaehtosopimuslain soveltaminen.* Pykälän mukaan korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten virkoihin ja niiden haltijoihin ei sovelleta valtion virkaehtosopimuslakia eikä mitä sen nojalla on säädetty, määrätty tai virkaehtosopimuksin sovittu. Valtion virkaehtosopimuslain 1 §:ää ehdotetaan myös muutettavaksi siten, että lain soveltamisesta mainittuihin virkoihin säädettäisiin erikseen.

Presidenttien ja jäsenten rajaaminen valtion virkaehtosopimuslain soveltamisen ulkopuolelle tarkoittaisi ensinnäkin, ettei kyseisten virkojen palkkauksista ja muista palvelussuhteen ehdoista voida sopia virkaehtosopimuksin. Vaikka heihin ei sovellettaisi virkaehtosopimuslakia eikä virkaehtosopimuksia, sopimusten soveltamisen lakatessa lain tullessa voimaan kesken sopimuskautta, sopimusten aielliset määräykset tulisivat noudatettaviksi

siltä osin kuin 2 §:n 2 momentissa säädetään. Siten palvelussuhteen ehdoista syntyvää erimielisyyttä ei myöskään käsiteltäisi valtion virkaehtosopimusten neuvottelumenettelystä tehdyn pääsopimuksen mukaisessa järjestyksessä, vaan palvelussuhteen ehtoja koskevissa asioissa haettaisiin muutosta siinä järjestyksessä kuin valtion virkamieslain 84 §:ssä on säädetty.

Se tarkoittaisi myös sitä, ettei sovellettaisi valtion virkaehtosopimuslain 22 §:n säännöstä, jonka mukaan työtaistelutoimenpiteeseen osallistumista ei ole pidettävä virkarikoksena. Yleensä virkaehtosopimuslain säännökset työtaistelutoimenpiteiden käytöstä eivät koskisi näihin virkoihin ja virkamiehiin kohdistuvia toimenpiteitä.

Valtion virkaehtosopimuslain 2 §:n 4 momentin säännöstä viroista, joiden haltijain tehtäviin kuuluu edustaa valtiota valtion virkaehtosopimuslaissa tarkoitetuissa neuvotteluissa tai työtaistelun sattuessa taikka joiden haltijain tehtäviin muutoin kuuluu toimia työnantajan edustajana, ei sovellettaisi korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidentteihin ja jäseniin.

Ylimpien tuomioistuinten presidenteille ja jäsenille ei myöskään voitaisi valtion virkaehtosopimuslain 5 §:n 2 tai 3 momentin nojalla valtioneuvoston tai valtiovarainministeriön päätöksellä myöntää erinäisiä palvelussuhteesta johtuvia etuuksia kuten henkilökohtaisia palkanlisäjä.

Valtion virkaehtosopimuslaissa on virkaehtosopimusmenettelyä koskevien säännösten lisäksi yksittäisiä virkamiehiä koskevia säännöksiä, joita ehdotuksen mukaan ei siis sovellettaisi.

Lain 11 §:n mukaan virkamies ei ole velvollinen suorittamaan sallitun työnsulun, lakon ja lain 2 §:n mukaan sopimuksenvaraisia asioita koskevan saarron alaisia tehtäviä. Lisäksi siihen sisältyy velvollisuus suojelutyön tekemiseen. Kun lainsäädännön tavoitteena on ylimpien tuomioistuinten toiminnan turvaaminen kaikissa olosuhteissa, ei edellä tarkoitetun niin sanotun neutraliteettioikeuden säilyttäminen ole mahdollista. Näin ollen korkeimpien oikeuksien presidentit ja jäsenet olisivat velvollisia suorittamaan kaikki toiminnan jatkuvuuden edellyttämät tehtävät muiden virkamiesten toimeenpaneman työnseisauksen aikana.

Valtion virkaehtosopimuslain 23 § sisältää säännöksen, jonka mukaan virkamiestä ei saa ilman erittäin pakottavaa syytä estää osallistu-

masta virkamiesyhdistyksen edustajana kyseisessä laissa tarkoitettuihin neuvotteluihin. Kun ylimpien tuomioistuinten presidenttien ja jäsenten peruspalkkauksesta ja muista palvelussuhteen ehdoista ei enää neuvoteltaisi ja sovitaisi valtion virkaehtosopimuslain mukaisesti, ei säännöstä enää olisi tarpeen soveltaa näiden virkojen haltijoihin. Presidenteille ja jäsenille jäisi edelleenkin yleisen yhdistystoimintaa koskevan lainsäädännön mukainen mahdollisuus osallistua virka-asemastaan johtuvissa rajoissa yhdistystoimintaan.

Yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annettu laki (651/88) koskee myös korkeinta oikeutta ja korkeinta hallinto-oikeutta. Virastot ja laitokset voivat lain 15 §:n nojalla tehdä eräistä yhteistoimintaa koskevista asioista asianomaisten virkamiesyhdistysten kanssa sopimuksen, josta on voimassa, mitä yleissopimuksesta valtion virkaehtosopimuslaissa säädetään. Se, että ylimpien tuomioistuinten tuomarit rajattaisiin virkaehtosopimuslain soveltamispiiriin ulkopuolelle, ei estäisi edellä mainittujen sopimusten tekemistä heidänkin osaltaan yleissopimuksen oikeusvaikutuksien.

4 §. *Työrauhan turvaaminen.* Pykälän mukaan presidentit ja jäsenet eivät saa ryhtyä työtaistelutoimenpiteisiin. Valtio ei myöskään saa kohdistaa presidentteihin tai jäseniin työtaistelutoimenpidettä. Säännöksen tarkoituksena on pyrkiä osaltaan turvaamaan korkeimpien oikeuksien toimintaedellytyksiä kaikissa olosuhteissa.

Työtaistelulla tarkoitetaan myös muuhun kuin palvelussuhteen ehtojen parantamiseen tähtäävää työtaistelua. Kiellettyjä ovat siten muun muassa myötätuntotyötaistelu ja poliittinen työtaistelu. Työtaistelu tarkoittaa kaikkia työtaistelumuotoja, siis muun muassa lakkoa, työnhidastusta ja osittaista työstä kieltäytymistä sekä vastaavia työnantajapuolen toimenpiteitä.

Koska valtion virkaehtosopimuslakia ei enää sovellettaisi ylimpien tuomioistuinten tuomarin virkoihin ja niiden haltijoihin, ei myöskään näihin kohdistuviin työtaistelutoimenpiteisiin voida soveltaa valtion virkaehtosopimuslain työrahasäännöksiä. Kyseessä olevan pykälän 2 momenttiin ehdotetaankin otettavaksi säännös, jolla kiellettäisiin työtaistelutoimenpiteiden kohdistaminen tässä laissa tarkoitettuihin virkoihin tai virkamiehiin. Jos virkamiesyhdistys toimeenpanisi tällaisen työtaistelutoimenpi-

teen, noudatettaisiin, mitä valtion virkaehtosopimuslain 19 §:ssä tarkoitettua työrauhavoitteen rikkomisesta seuraavasta hyvityssakosta ja sen määräämisestä on säädetty.

Tilanteessa, jossa ylimpien tuomioistuinten presidentit ja jäsenet olisivat ryhtyneet työtaistelutoimenpiteeseen virkamiesyhdistyksen päätöksen perusteella, virkamiesyhdistyksen päättävän elimen jäseniin voisi kohdistua rikos- ja vahingonkorvausoikeudellisia seuraamuksia. Sen sijaan esimerkiksi hakusaannon julistaneen virkamiesyhdistyksen osalta seuraamuksena olisi hyvityssakko.

5 §. *Ylimääräiset jäsenet.* Korkeimmasta oikeudesta annetun lain 2 §:n 2 momentin ja korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain 2 §:n 2 momentin mukaan korkeimpaan oikeuteen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen voidaan tarpeen mukaan määrätä enintään kolme vuotta kestäväksi toimikaudeksi ylimääräisiä oikeus- tai hallintoneuvoksia. Mainituissa laeissa on säädetty, että ylimääräisten oikeus- tai hallintoneuvosten ei katsota nimityksen vuoksi eronneen entisistä viroistaan. Selvyyden vuoksi ehdotetaan lakiin otettavaksi säännös, jonka mukaan lakia sovelletaan myös ylimääräisiin oikeus- ja hallintoneuvoksiin.

6 §. *Voimaantulo.* Tarkoitus on, että laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1991 tai mahdollisimman pian sen jälkeen.

Palkkoja tarkistettaisiin ensimmäisen kerran 1 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla lain voimaantulovuotta seuraavana kalenterivuonna eli siis vuonna 1992.

Pykälän 3 momentin mukaan palkkoja tarkistettaisiin siirtymäkautena eli lain voimaantulon ja 31 päivän maaliskuuta 1992 välisenä aikana 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen lain voimaantuloajankohdan mukaisten palkkausluokkien peruspalkan, kalliinpaikanlisän ja kuuden ikälisän yhteismäärän muutosta vastaavasti. Tämän perusteella suoritettavat tarkistukset otettaisiin kuitenkin vähennyksenä huomioon lain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tarkistuksia laskettaessa siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Säännös on tarpeen siksi, että jo ennen lain voimaantuloa tehdyissä virkaehtosopimuksissa on määräyksiä lain voimaantulon ja 31 päivänä maaliskuuta 1992 välisenä aikana toteutettavista valtion virkamiesten peruspalkkausten tarkistuksista. Sopimuskaudelle 1.3.1990—29.2.1992 tehdyssä valtion virkaehtosopimuksessa on ensinnäkin sovittu indeksiehdoista,

jonka täyttyessä palkkauksia korotetaan vuoden 1991 ensimmäisten palkantarkistusten yhteydessä. Vuosille 1990—1991 15 päivänä tammikuuta 1990 tehdyn talous- ja tulopoliittisen kokonaisratkaisun mukaan sen osapuolina olivat keskusjärjestöt neuvottelevat ja sopivat 15 päivään marraskuuta 1990 mennessä eräistä vuosia 1991 ja 1992 koskevista palkkojen tarkistuksista. Vastaavista tarkistuksista tultaneen tekemään virkaehtosopimus jo ennen tämän lain voimaantuloa. Vaikka ylimpien tuomioistuinten tuomareihin ei vuosina 1991 ja 1992 sovellettaisi virkaehtosopimuksia, toteutettaisiin edellä mainitut jo sovitut korotukset heidän osaltaan lain 6 §:n 3 momenttiin otettavan siirtymäsäännöksen perusteella. Kuten edellä on todettu, tarkistukset suoritettaisiin lain 1 §:n 1 momentin mukaisesti määräytyvien palkkausluokkien peruspalkkojen, kalliinpaikanlisän ja kuuden ikälisän yhteismäärien muutoksia vastaavasti. Tällä tarkoitetaan lain voimaantulohetken mukaisia ylintä ja kolmanneksi ylintä palkkausluokkaa. Valtion virkamiesten palkkausluokkiin sijoittelun tarkistukset tai muistutusten muodossa toteutetut palkkausluokkien tarkistukset eivät siis tänä siirtymäajanakaan välittömästi vaikuttaisi ylimpien tuomioistuinten tuomareiden palkkauksiin. Jotta vältettäisiin 6 §:n 3 momentin perusteella suoritettavien palkantarkistusten huomioon ottaminen kahteen kertaan, ne vähennettäisiin laskettaessa 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tarkistuksia siten kuin asetuksella tarkemmin säädettäisiin.

Asetuksella säädetäisiin (asetusluonnoksen 2 §:n 1 momentti), että lain voimaantuloa edeltäneen valtion henkilötiedustelun ja voimaantulon eli tämän hetkisten tietojen mukaan 1.10.—31.12.1990 välisenä aikana sekä lain 6 §:n 3 momentin perusteella lain voimaantulon ja 1 päivän lokakuuta 1991 välisenä aikana toteutetut presidenttien ja jäsenten virkojen peruspalkan, kalliinpaikanlisän ja kuuden ikälisän yhteismäärien tarkistukset otettaisiin keskimääräisenä vähennyksenä huomioon laskettaessa ensimmäistä lain voimaantulon jälkeistä 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua tarkistusta. Säännös on tarpeen, jotta vältettäisiin tänä aikana suoritettavien tarkistusten huomioon ottaminen kahteen kertaan eli sekä presidentille ja jäsenille suoritettavina palkantarkistuksina että laskettaessa vertailuryhmän säännöllisen työajan kokonaisansioiden keskimää-

räistä muutosta samalta tarkasteluajanjaksolta.

Asetuksella säädetäisiin lisäksi (asetusluonnoksen 2 §:n 2 momentti), että 2.10.1991—1.4.1992 välisenä aikana lain 6 §:n 3 momentin perusteella toteutetut palkkausten tarkistukset otetaan keskimääräisenä vähennyksenä huomioon laskettaessa ensimmäistä lain voimaantulon jälkeistä 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua tarkistusta.

Koska ensimmäinen lain voimaantulon jälkeinen 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu tarkistus tapahtuisi lain 6 §:n 2 momentin perusteella 1.4.1992 silloin päättyvän kuuden kuukauden aikana eli 2.10.1991—1.4.1992 tapahtunutta kulloinkin ylimmän valtion palkkausluokan peruspalkan, kalliinpaikanlisän ja kuuden ikälisän yhteismäärän muutosta vastaavasti, olisi samana aikana lain 6 §:n 3 momentin perusteella toteutetut tarkistukset vähennettävä, jotta vältettäisiin niiden huomioon ottaminen kahteen kertaan.

Edellä yleisperustelujen kohdassa 1.3. mainittu tällä hetkellä 754 markan määräinen henkilökohtainen lisä rinnastettaisiin peruspalkkaan myös sovellettaessa lain 6 §:n 3 momenttia ja asetuksen 2 §:ää.

Mitä asetuksessa on säädetty jäsenten palkkausten tarkistuksista, sovellettaisiin myös ylimääräisiin jäseniin asetuksen 3 §:ään otettavan säännöksen nojalla.

1.2. Laki korkeimmasta oikeudesta ja laki korkeimmasta hallinto-oikeudesta

Korkeimmasta oikeudesta ja korkeimmasta hallinto-oikeudesta annettujen lakien 2 §:n 2 momentin mukaan korkeimpaan oikeuteen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen voidaan tarpeen mukaan määrätä enintään kolme vuotta kestäväksi toimikaudeksi ylimääräisiä oikeusneuvoksia ja hallintoneuvoksia. Molempien lakien 2 §:n 2 momentin toisen virkkeen mukaan ylimääräisille jäsenille maksetaan palkkausta samojen perusteiden mukaan kuin vakinaisille jäsenille eikä heidän katsota nimityksen vuoksi eronneen entisistä viroistaan.

Koska ehdotettua lakia korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten palvelussuhteen ehtoista sovellettaisiin sen 5 §:ään otettavan säännöksen perusteella myös ylimääräisiin oikeusneuvoksiin ja hallintoneuvoksiin, ehdotetaan

korkeimmasta oikeudesta ja korkeimmasta hallinto-oikeudesta annettujen lakien 2 §:n 2 momentissa olevat säännökset ylimääräisten jäsenten palkkauksesta poistettaviksi.

1.3. Valtion virkaehtosopimuslaki

Valtion virkaehtosopimuslain 1 §:n mukaan lakia sovelletaan valtion virkamieslaissa tarkoitettuihin virkamiehiin. Pykälän 2 momentissa on täsmennetty, että lakia sovelletaan eräisiin kirkon virkamiehiin. Edelleen momentin mukaan säädetään erikseen virkaehtosopimuslain soveltamisesta eduskunnan virkamiehiin ja eräisiin muihin henkilöstöryhmiin.

Lailla korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten palvelussuhteen ehdoista heidän palkkaustensa ja muiden palvelussuhteen ehtojensa määräytyminen siirrettäisiin pois valtion virkaehtosopimuslain mukaisesta menettelystä. Lisäksi poistettaisiin mahdollisuus käyttää työtaistelutoimenpiteitä. Säädettyä ehdotetulla lailla heidät muutoinkin siirrettäisiin pois virkaehtosopimuslain soveltamispiiristä.

Jotta valtion virkaehtosopimuslain 1 §:n 2 momentti vastaisi edellä kuvattua järjestelyä, sitä ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtion virkaehtosopimuslain soveltamisesta korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidentteihin ja jäseniin säädetäisiin erikseen. Tämän mukaisesti laissa korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten palvelussuhteen ehdoista säädetäisiin, ettei valtion virkaehtosopimuslakia sovelleta sanottuihin virkoihin ja niiden haltijoihin.

1.4. Valtion virkamieslaki

Valtion virkamieslain 64 §:n 1 momentin mukaan virkasuhteessa aiheutuneen vahingon korvaamisesta on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään. Tämä säännös viittaa lähinnä vahingonkorvauslakiin (412/74). Pykälän 2 mo-

mentin mukaan virkamiehen ei ole suoritettava valtiolle eikä valtion virkamiehelle korvausta vahingosta, joka aiheutuu työtaistelutoimenpiteestä johtuvasta työn keskeytymisestä, jos toimenpide on laillinen eikä riko työrauhavelvoitetta taikka perustuu virkamiesyhdistyksen päätökseen.

Korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten työtaistelumahdollisuudet ehdotetaan poistettaviksi siten, että korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten palvelussuhteen ehdoista annettavaksi ehdotetun lain 4 §:ssä säädetäisiin, etteivät he saa ryhtyä työtaistelutoimenpiteeseen. Ryhtymällä työtaistelutoimenpiteeseen he voisivat syyllistyä virkarikokseen. Vastaavasti poistettaisiin valtion mahdollisuus kohdistaa heihin työtaistelutoimenpiteitä. Yhdenmukaisesti tämän kanssa työtaistelutoimenpiteiden aiheuttamien vahinkojen tulisi kuulua yleisen vahingonkorvausvastuun piiriin.

Tämän vuoksi ehdotetaan valtion virkamieslain 64 §:n 2 momenttia muutettavaksi siten, että vahingonkorvausvelvollisuuden työnseisauksen aiheuttamista vahingoista poistava säännös rajattaisiin koskemaan vain valtion virkaehtosopimuslain soveltamispiiriin kuuluvia virkamiehiä momentissa tarkoitetuissa tapauksissa. Vastaavasti vahingonkorvausvastuu olisi poistettava valtiolta vain, jos vahinko aiheutuu virkaehtosopimuslaissa tarkoitettulle virkamiehelle. Näin ollen vahingonkorvausvelvollisuus voisi koskea kyseessä olevia presidenttejä ja jäseniä sekä valtiota kaikissa kysymykseen tulevissa työnseisautapauksissa.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan vuoden 1991 alusta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten palvelussuhteen ehdoista**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Palkan määräytyminen ja tarkistaminen

Korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien palkka vastaa tämän lain voimaan tullessa niiden virkojen ylimmän käytössä olevan palkkausluokan mukaista peruspalkan, kalliinpaikanlisän ja kuuden ikälisän yhteismäärää, jotka kuuluvat valtion virkamieslain (755/86) ja valtion virkaehtosopimuslain (664/70) soveltamispiiriin ja joiden palkkausmenot on otettu valtion tulo- ja menoarvioon. Korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden jäsenten palkka on kaksi palkkausluokkaa alemman palkkausluokan mukainen.

Palkkoja tarkistetaan kalenterivuositain niin kuin asetuksella tarkemmin säädetään niiden 1 momentissa tarkoitettujen virkojen palkkojen muutosta vastaavasti, jotka kuuluvat sijoituspalkkausluokaltaan ylimpään kahdendasosaan, ottaen kuitenkin huomioon kaikki samaan sijoituspalkkausluokkaan kuuluvat virat.

2 §

Palkkaus eräissä tapauksissa ja muut palvelussuhteen ehdot

Jäsenelle, joka presidentin virantoimituksen keskeytyksen aikana tai presidentin viran ollessa avoinna hoitaa sitä yhdenjaksoisesti vähintään kuukauden ajan, maksetaan palkka tältä ajalta presidentin palkan mukaisesti.

Presidenttien ja jäsenten virantoimituksen keskeytysajan palkkauksesta ja lomarahasta sekä muista palvelussuhteen ehdoista on voimassa, mitä niistä on säädetty taikka mitä niistä on valtion virkaehtosopimuslain nojalla yleensä noudatettavana lähinnä rinnastettavissa muissa tuomarin viroissa.

Korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ulkomailla tehtyjen virkamatkojen kustannusten korvaamiseen

sovelletaan, mitä siitä on valtioneuvoston oikeuskanslerin ja puolustusvoimain komentajan osalta noudatettavana.

3 §

Valtion virkaehtosopimuslain soveltaminen

Korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten virkoihin ja niiden haltijoihin ei sovelleta valtion virkaehtosopimuslakia eikä mitä sen nojalla on säädetty, määrätty tai virkaehtosopimuksin sovittu.

4 §

Työrauhan turvaaminen

Korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidentit ja jäsenet eivät saa ryhtyä työtaistelutoimenpiteeseen. Valtio ei saa kohdistaa heihin työtaistelutoimenpidettä.

Muutoinkaan ei saada toimeenpanna työtaistelutoimenpidettä, joka kohdistuu tässä laissa tarkoitettuihin virkoihin tai virkamiehiin. Jos virkamiesyhdistys toimeenpanee tällaisen työtaistelutoimenpiteen, noudatetaan, mitä valtion virkaehtosopimuslain 19 §:ssä tarkoitettua työrauhavelvoitteen rikkomisesta seuraavasta hyvityssakosta ja sen määräämisestä on säädetty.

5 §

Ylimääräiset jäsenet

Mitä tässä laissa on säädetty korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden jäsenistä sekä jäsenten viroista ja niiden haltijoista, sovelletaan myös ylimääräisiin jäseniin.

6 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Palkkoja tarkistetaan ensimmäisen kerran 1 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla lain voimaantulovuotta seuraavana kalenterivuonna.

Palkkoja tarkistetaan lain voimaantulon ja 31 päivän maaliskuuta 1992 välisenä aikana 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen palkkaus-

luokkien mukaisen peruspalkan, kalliinpaikallisen ja kuuden ikälisän yhteismäärän keskimääräistä muutosta vastaavasti. Tämän perusteella suoritettut tarkistukset otetaan vähennyksenä huomioon 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tarkistuksia laskettaessa siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

2.

Laki

korkeimmasta oikeudesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan korkeimmasta oikeudesta 22 päivänä heinäkuuta 1918 annetun lain 2 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 22 päivänä joulukuuta 1949 annetussa laissa (804/49), näin kuuluvaksi:

2 §

— — — — —
Jos ratkaisematta olevien asiain lukumäärään nähden tai muusta syystä katsotaan tarvittavan ylimääräisiä oikeusneuvoksia, tasavallan presidentti voi, korkeimman oikeuden esityksestä, nimittää enintään neljatoista henkilöä, joilla on 1 momentissa mainittu kelpoi-

suus, korkeimman oikeuden jäseniksi korkeintaan kolme vuotta kestäväksi toimikaudeksi. Ylimääräisten oikeusneuvosten ei katsota nimityksen vuoksi eronneen entisistä viroistaan.
— — — — —

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

3.

Laki

korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan korkeimmasta hallinto-oikeudesta 22 päivänä heinäkuuta 1918 annetun lain 2 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 23 päivänä joulukuuta 1958 annetussa laissa (526/58), näin kuuluvaksi:

2 §

— — — — —
Jos ratkaisematta olevien asiain lukumäärään nähden tai muusta syystä katsotaan tarvittavan ylimääräisiä hallintoneuvoksia, tasavallan presidentti voi, korkeimman hallinto-oikeuden esityksestä, nimittää enintään kaksitoista henkilöä, joilla on 1 momentissa mainittu kelpoisuus, korkeimman hallinto-oikeuden

jäseniksi enintään kolme vuotta kestäväksi toimikaudeksi. Ylimääräisten hallintoneuvosten ei katsota nimityksen vuoksi eronneen entisistä viroistaan.
— — — — —

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

4.

Laki**valtion virkaehtosopimuslain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 6 päivänä marraskuuta 1970 annetun valtion virkaehtosopimuslain (664/70) 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 23 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1102/87), näin kuuluvaksi:

1 §

Tätä lakia sovelletaan evankelis-luterilaisten hiippakuntain arkkipiispaan ja piispoihiin sekä tuomiokapitulien virkamiehiin ja ortodoksisen kirkkokunnan arkkipiispaan, piispaan ja apulaispiispaan sekä kirkkokunnan muihin virkamiehiin, mikäli muualla ei ole toisin säädetty. Erikseen säädetään tämän lain soveltamisesta korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidentteihin ja jäseniin,

eduskunnan oikeusasiamieheen ja apulaisoikeusasiamieheen sekä eduskunnan, tasavallan presidentin kanslian, valtioneuvoston jäsenien, eduskunnan oikeusasiamiehen ja Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan kanslian ja Eduskunnan kirjaston virkamiehiin sekä Suomen Pankin, Postipankin ja kansaneläkelaitoksen virkamiehiin ja toimihenkilöihin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 .

5.

Laki**valtion virkamieslain 64 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 24 päivänä lokakuuta 1986 annetun valtion virkamieslain (755/86) 64 §:n 2 momentti näin kuuluvaksi:

64 §

Valtion virkaehtosopimuslain soveltamispiiriin kuuluvan virkamiehen ei ole suoritettava valtiolle eikä valtion ole suoritettava sanotussa laissa tarkoitetulle virkamiehelle korvausta vahingosta, joka aiheutuu työtaistelutoimenpiteestä johtuvasta työn keskeytymisestä, ellei työtaistelutoimenpiteeseen ole ryhdytty noudattamatta työriitojen sovittelua koskevia säännöksiä tai toimenpide ole valtion virkaehtosopimuslain säännösten tai virkaehtosopimuksen määräysten vastainen ja ellei keskeytystä aiheutunut haitta ole huomattava.

Valtion virkaehtosopimuslain soveltamispiiriin kuuluva virkamies ei myöskään ole velvollinen suorittamaan valtiolle korvausta vahingosta, joka aiheutuu työtaistelutoimenpiteestä johtuvasta työn keskeytymisestä, jos hän virkamiesyhdistyksen päätöksen perusteella on osallistunut yhdistyksen toimeenpanemaan työtaistelutoimenpiteeseen, vaikka työtaistelutoimenpide on edellä mainittujen säännösten ja määräysten vastainen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 .

Helsingissä 8 päivänä kesäkuuta 1990

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Matti Louekoski*

2.

Laki**korkeimmasta oikeudesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan korkeimmasta oikeudesta 22 päivänä heinäkuuta 1918 annetun lain 2 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 22 päivänä joulukuuta 1949 annetussa laissa (804/49), näin kuuluvaksi:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

Jos ratkaisematta olevien asiain lukumäärään nähden tai muusta syystä katsotaan tarvittavan ylimääräisiä oikeusneuvoksia, tasavallan presidentti voi, korkeimman oikeuden esityksestä, nimittää enintään neljätoista henkilöä, joilla on 1 momentissa mainittu kelpoisuus, korkeimman oikeuden jäseniksi korkeintaan kolme vuotta kestäväksi toimikaudeksi. Täten nimitettyjen, *joille maksetaan palkkausta samojen perusteiden mukaan kuin korkeimman oikeuden vakinaisille jäsenille*, ei katsota nimityksen vuoksi eronneen entisistä viroistaan.

Jos ratkaisematta olevien asiain lukumäärään nähden tai muusta syystä katsotaan tarvittavan ylimääräisiä oikeusneuvoksia, tasavallan presidentti voi, korkeimman oikeuden esityksestä, nimittää enintään neljätoista henkilöä, joilla on 1 momentissa mainittu kelpoisuus, korkeimman oikeuden jäseniksi korkeintaan kolme vuotta kestäväksi toimikaudeksi. *Ylimääräisten oikeusneuvosten* ei katsota nimityksen vuoksi eronneen entisistä viroistaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1990.

3.

Laki**korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan korkeimmasta hallinto-oikeudesta 22 päivänä heinäkuuta 1918 annetun lain 2 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 23 päivänä joulukuuta 1958 annetussa laissa (526/58), näin kuuluvaksi:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

Jos ratkaisematta olevien asiain lukumäärään nähden tai muusta syystä katsotaan tarvittavan ylimääräisiä hallintoneuvoksia, tasa-

Jos ratkaisematta olevien asiain lukumäärään nähden tai muusta syystä katsotaan tarvittavan ylimääräisiä hallintoneuvoksia, tasa-

Voimassa oleva laki

vallan presidentti voi, korkeimman hallinto-oikeuden esityksestä, nimittää enintään kaksi henkilöä, joilla on 1 momentissa mainittu kelpoisuus, korkeimman hallinto-oikeuden jäseniksi enintään kolme vuotta kestäväksi toimikaudeksi. Täten nimitettyjen, joille maksetaan palkkausta samojen perusteiden mukaan kuin korkeimman hallinto-oikeuden vakinaisille jäsenille, ei katsota nimityksen vuoksi eronneen entisistä viroistaan.

Ehdotus

vallan presidentti voi, korkeimman hallinto-oikeuden esityksestä, nimittää enintään kaksi henkilöä, joilla on 1 momentissa mainittu kelpoisuus, korkeimman hallinto-oikeuden jäseniksi enintään kolme vuotta kestäväksi toimikaudeksi. Ylimääräisten hallintoneuvosten ei katsota nimityksen vuoksi eronneen entisistä viroistaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1990.

4.

Laki**valtion virkaehtosopimuslain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 6 päivänä marraskuuta 1970 annetun valtion virkaehtosopimuslain (664/70) 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 23 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1102/87), näin kuuluvaksi:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

Tätä lakia sovelletaan evankelis-luterilaisten hiippakuntain arkkipiispaan ja piispiihin sekä tuomiokapitulien virkamiehiin ja ortodoksisen kirkkokunnan arkkipiispaan, piispaan ja apulaispiispaan sekä kirkkokunnan muihin virkamiehiin, mikäli muualla ei ole toisin säädetty. Erikseen säädetään tämän lain soveltamisesta eduskunnan oikeusasiamieheen ja apulaisoikeusasiamieheen sekä eduskunnan, tasavallan presidentin kanslian, valtioneuvoston jäsenien, eduskunnan oikeusasiamiehen ja Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan kanslian ja Eduskunnan kirjaston virkamiehiin sekä Suomen Pankin, Postipankin ja kansaneläkelaitoksen virkamiehiin ja toimihenkilöihin.

Tätä lakia sovelletaan evankelis-luterilaisten hiippakuntain arkkipiispaan ja piispiihin sekä tuomiokapitulien virkamiehiin ja ortodoksisen kirkkokunnan arkkipiispaan, piispaan ja apulaispiispaan sekä kirkkokunnan muihin virkamiehiin, mikäli muualla ei ole toisin säädetty. Erikseen säädetään tämän lain soveltamisesta korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidentteihin ja jäseniin, eduskunnan oikeusasiamieheen ja apulaisoikeusasiamieheen sekä eduskunnan, tasavallan presidentin kanslian, valtioneuvoston jäsenien, eduskunnan oikeusasiamiehen ja Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan kanslian ja Eduskunnan kirjaston virkamiehiin sekä Suomen Pankin, Postipankin ja kansaneläkelaitoksen virkamiehiin ja toimihenkilöihin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1990.

5.

Laki**valtion virkamieslain 64 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä lokakuuta 1986 annetun valtion virkamieslain (755/86) 64 §:n 2 momentti näin kuuluvaksi:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

64 §

— — — — —
 Virkamiehen ei ole suoritettava valtiolle eikä valtion ole suoritettava virkamiehelle korvausta vahingosta, joka aiheutuu työtaistelutoimenpiteestä johtuvasta työn keskeytymisestä, ellei työtaistelutoimenpiteeseen ole ryhdytty noudattamatta työriitojen sovittelua koskevia säännöksiä tai toimenpide ole valtion virkaehtosopimuslain säännösten tai virkaehtosopimuksen määräysten vastainen ja ellei keskeytyksestä aiheutunut haitta ole huomattava. Virkamies ei myöskään ole velvollinen suorittamaan valtiolle korvausta vahingosta, joka aiheutuu työtaistelutoimenpiteestä johtuvasta työn keskeytymisestä, jos hän virkamiesyhdistyksen päätöksen perusteella on osallistunut yhdistyksen toimeenpanemaan työtaistelutoimenpiteeseen, vaikka työtaistelutoimenpide on edellä mainittujen säännösten ja määräysten vastainen.

— — — — —
Valtion virkaehtosopimuslain soveltamispiiriin kuuluvan virkamiehen ei ole suoritettava valtiolle eikä valtion ole suoritettava *sanotussa laissa tarkoitettulle* virkamiehelle korvausta vahingosta, joka aiheutuu työtaistelutoimenpiteestä johtuvasta työn keskeytymisestä, ellei työtaistelutoimenpiteeseen ole ryhdytty noudattamatta työriitojen sovittelua koskevia säännöksiä tai toimenpide ole valtion virkaehtosopimuslain säännösten tai virkaehtosopimuksen määräysten vastainen ja ellei keskeytyksestä aiheutunut haitta ole huomattava. *Valtion virkaehtosopimuslain soveltamispiiriin kuuluva* virkamies ei myöskään ole velvollinen suorittamaan valtiolle korvausta vahingosta, joka aiheutuu työtaistelutoimenpiteestä johtuvasta työn keskeytymisestä, jos hän virkamiesyhdistyksen päätöksen perusteella on osallistunut yhdistyksen toimeenpanemaan työtaistelutoimenpiteeseen, vaikka työtaistelutoimenpide on edellä mainittujen säännösten ja määräysten vastainen.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan *päivänä*
kuuta 199 .
 — — — — —

Asetus

korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten palvelussuhteen ehdoista

Valtiovarainministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä säädetään korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten palvelussuhteen ehdoista päivänä kuuta 199 annetun lain (/) 1 §:n 2 momentin ja 6 §:n 3 momentin nojalla:

1 §

Korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten palkkoja tarkistetaan kalenterivuositain huhtikuun ja lokakuun alusta korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten palvelussuhteen ehdoista annetun lain (/) 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen virkojen ylimmän palkkausluokan peruspalkan, kalliinpaikanlisän ja kuuden ikälisän yhteismäärän tarkistusajankohtana päättyvän kuuden kuukauden aikana tapahtunutta muutosta vastaavasti. Ylimpänä palkkausluokkana pidetään kulloinkin kysymyksessä olevan kuuden kuukauden ajan alussa käytössä ollutta ylintä palkkausluokkaa.

Palkkoja tarkistetaan lisäksi kalenterivuosittain huhtikuun alusta lain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen virkojen ilman lomarahaa laskettujen säännöllisen työajan kokonaisansioiden keskimääräistä muutosta vastaavasti. Muutos lasketaan valtiokonttorin tarkistusajankohtaa edeltäneiden kahden kalenterivuoden aikana tekemien kummankin vuoden viimeisen valtion henkilötiedustelun väliseltä ajalta. Tämän momentin perusteella suoritettavia tarkistuksia laskettaessa otetaan vähennyksenä huomioon 1 momenttiin perustuvat tarkistukset.

Lain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu virkojen piiri ja palkkojen muutos lasketaan kokoaikaisien, kokoaikaisesti hoidettujen virkojen perusteella.

2 §

Lain voimaantuloa edeltäneen henkilötiedustelun ja voimaantulon välisenä aikana sekä lain 5 §:n 3 momentin perusteella lain voimaantulon ja 1 päivän lokakuuta 1991 välisenä aikana toteutetut presidenttien ja jäsenten virkojen peruspalkan, kalliinpaikanlisän ja kuuden ikälisän yhteismäärien tarkistukset otetaan keskimääräisenä vähennyksenä huomioon laskettaessa ensimmäistä lain voimaantulon jälkeistä 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua tarkistusta.

Vuoden 1991 lokakuun 2 päivän ja vuoden 1992 huhtikuun 1 päivän välisenä aikana lain 5 §:n 3 momentin perusteella toteutetut palkkausten tarkistukset otetaan keskimääräisenä vähennyksenä huomioon laskettaessa ensimmäistä lain voimaantulon jälkeistä 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua tarkistusta.

3 §

Mitä tässä asetuksessa on säädetty jäsenten palkkausten tarkistuksista, sovelletaan myös ylimääräisiin jäseniin.

4 §

Valtiovarainministeriö vahvistaa lain perusteella tarkistettavat palkat. Valtiovarainministeriön päätökseen ei saa hakea muutosta valitamalla.

5 §

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 199 .